Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 23. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го СІЧНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 31, 1978 No. 23. VOL. LXXXV.

Американські і Канадські літаки шукають за уламками розбитого совєтського сателіта

Вашінгтон. — Офіційні речники американського уряду і атомові спеціялісти ЗСА поінформували в середу, 25 січня ц. р., що дотеперішні розшуки за уламками із розбитого над північнозахідною Канадою совєтського шпигунського сателіта ,,Космос—954'' досі не принесли жадних результатів. В пошуках обидві країни стосують особливу обережність, бо, згідно з совєтськими інформаціями, сателіт був устаткований атомовим реактором і 100 фунтовим ладунком урану 235, дуже небезпечного для людей й інших живих організмів. Речник Державного департаменту і Крайової Ради Безпеки заявив, що над Канадою постійно літають устатковані спеціяльними апаратами два американські літаки ,,Ю-2'' і ,,КС-135'', як також канадські машини, які, охопивши велику частину західньої і центральної Канади, шукають за небезпечними радіоактивними евентуальними залишками, які могли залишитися в повітрі, коли совєтський сателіт, згоряючи в повітрі, по кускові падав на землю. Досі однак не знайдено слідів урану 235, який знаходився в середині атомового реактора ракети. Також наземні військові частини і спеціялісти, забезпечені спеціяльними апаратами й одягами, не знайшли ані одного уламку з розбитого сателіта.

Думки вчених і атомових спеціялістів досі поділені. Одні твердять, що совєтський сателіт дійсно згорів в повітрі, так, як про це інформувало совєтське пресове агентство ТАСС, на височині 100.000 стіп над землею; інші, як, наприклад, західньонімець кий вчений проф. Гайнц Камінскі з Бохумського інституту дослідів міжпляне-тних просторів твердить, що ,,Космос—954'', наближаючись до землі, мусів затроїти атмосферу радіоактивністю бодай останніх 200 миль шляху і 30 до 40 миль ширини. Речники Крайової Ради Безпеки ЗСА назвали твердження проф. Камінского ,,абсолютною нісенітницею''. Німецький вчений також твердить, що літаки, які шукають за радіоактивністю, напевно перебувають на недостатній височині і потрібно б вислати метеорологічні бальони, щоб встановити, чи дійсно над Канадою немає жадної радіоактивности від самознищеного сателіта. Генрі Кендалл з Массачусетського технологічного інституту твердить, що правдоподібно таки немає радіоактивних хмар з совєтського сателіта, бо він мусів згоріти дуже високо, але він не виключає такої проблеми в будучому, бо у міжпляне-тних обширах перебувають ще інших 19 подібних американських і совєтських сателітів з атомовою енергією і атомовими реакторами — 16 совєтських і 3 американські. Було б великою катастрофою, — заявив проф. Кендалл, — якщо б один з таких сателітів впав на густо заселений пункт землі. Такий випадок міг би закінчитися трагічно. Дехто твердить, що сателіти перебувають на височині 815 миль від Землі і вони літатимуть там по кілька тисяч років, але, — стверджує далі Кендалл, — випадок із совєтським сателітом повинен навчити нас обережности.

Як відомо, завданням розбитого совєтського сателіта було слідкувати за рухом американських й канадських воєнних кораблів. ,,Космос-954'', який важив 6.000 фунтів і мав 1.000-фунтовий атомовий реактор, подавав точні інформації, переловлювані на Землі совєтським контрольним центром, про кількість кораблів, їхній курс плавання.

Згідно з останніми повідомленнями Ассосієйтед Пресс, спеціяльно устаткований дослідчий літак ,,С—130'' натрапив на згущену радіоактивність у західній частині Канади, яка без сумніву походить від спаленого совєтського сателіта ,,Космос-954'', який загорівся в повітрі і кусками спадав над територією Канади у вівторок, 24-го січня ц. р. Цю інформацію потвердило опісля міністерство оборони Канади і майор Валлі Вест, командант інформаційного військового агентства Алберти. В інформації також сказано, що Совєтський Союз погодився вислати до Канади людей і технічні апарати. Згідно з міжнародними правилами СССР мусить покрити усі шкоди нанесені падаючим сателітом.

Преса у світі стала „дещо вільнішою" — твердить Ассосієйтед Пресс

Вашінгтон. — Досліди пресового агентства Ассосієйтед Пресс показали, що преса у світі здобула дещо більше свободи і стала вільнішою на переломі 1977—78рр. Найгірше представляється ситуацію в країнах Африки, Південної Америки, Совєтського Союзу і в сателітних країнах з комуністичними режимами, де преса взагалі не користується жадною свободою, бо всі газети й інші видання стисло контрольовані комуністичними партіями, які ніколи не змінюються і все залишаються при владі. Дещо більше свободи здобула преса в Індії після повалення режиму Індіри Ганді і приходу до влади політичної партії Яната, що її очолює теперішній прем'єр-міністер Морарджі Р. Десаі. Сильно затиснено цензуру преси в Ливані і країнах контрольованих Арабською Лігою, яка не визнає вільної преси. Це викликає сильну критику суспільства і є надії, що в будучому ця ситуація на Близькому Сході може корисно змінитися. Безнадійною являється ситуація в Південній Африці і в багатьох країнах Південної Америки, де журналістів і працівників газет арештують за будь-яку новинку, яка не подобалась керівникам режимів. Релятивною свободою користується преса в Аргентині, де перебуває також багато закордонних кореспондентів.

В Африканських країнах правдоподібно найбільш свобідною пресою є преса в Кенії, де навіть дозволено критикувати політику уряду, помимо того, що більшість газет є в руках приватних власників. В Родезії, Уганді, Сомалії, Етіопії, Мозамбіку, Анголі і Заїрі існує дуже стисла урядова цензура. Етіопія навіть ,,видворила'' кореспондента ,,Нью Йорк Таймсу'' Джона Дарнтона за критику публічного розстрілювання політичних противників режимовою поліцією. Азійські країни, за виїмком тих, де при владі є диктаторські режими правого чи лівого забарвлення, дозволяють на більшу свободу для преси, як, наприклад, Африка, а в 1977 р. зроблено особливо корисні поступки. В комуністичних країнах, хоч вже не арештують за щонебудь закордонних журналістів, але за ними слідять агенти КГБ, а небажаним закидають співпрацю з розвідчими агенціями і позбуваються їх з країни.

Джевітс і Пономарьов сперечались за Щаранського

Президент Картер і Борис Пономарьов під час зустрічі в Білому Домі минулого тижня.

Вашінгтон. — Пресова конференція з участю американських законодавців і членів Верховної Ради СССР, які тепер перебувають на чолі з Пономарьовим з офіційною візитою у З'єднаних Стейтах Америки, перетворилась у четвер, 26-го січня ц. р., на дискусійний форум, як тільки виникла справа Анатолія Щаранського, відомого жидівського активіста і члена московської Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, який перебуває вже майже рік у совєтській в'язниці та вкоротці має стати перед судом за ,,зраду батьківщини'' і співпрацю з американською Центральною Розвідчою Агенцією (Сі-Ай-Ей). Справу Щаранського підніс спершу сенатор Джекоб Джевітс, республіканець з Ню Йорку. Джевітсові змісця гостро відповів голова совєтської делегації Борис Н. Пономарьов, неголосуючий член Політбюра, відповідальністю якого є вдержувати зв'язки з комуністичними партіями поза кордонами СССР, кажучи, що справа Щаранського є ,,внутрішньою справою Совєтського Союзу''. При тому він відмітив, що в міжнародній практиці так водиться, і цю практику прийняла як одну з постанов Гельсінкська конференція в 1975 році, що жадна держава не має права вмішуватись у справи іншої держави. Пономарьов підкреслив, що Щаранський буде поставлений перед суд за ,,поповнення серйозного злочину'' і що він матиме право на оборону, але буде засуджений згідно з совєтськими кримінальними законами. Сенатор Джевітс, мабуть не бажаючи входити в глибшу дискусію з совєтським висланником, заявив тільки, що ЗСА зацікавлені тільки особою Щаранського, який виявив бажання емігрувати на Захід і справа якого глибоко закорінена в думках американських громадян. При тому Джевітс додав, що він свідомий, що гість з СССР не може погодитися з його думкою, але зрештою справа Щаранського не є справою ,,війни чи миру'', а тільки темою до дискусії і обміркування. У справу вмішався другий совєтський ,,парляментарист'', Леонід М. Замятін, керівник совєтського пресового агентства ТАСС, заявляючи, що замітка сенатора Джевітса в часі, коли ведеться слідство проти особи, яка поповнила злочин і коли ведеться судова процедура, є протизаконною не тільки в СССР, але також в ЗСА.

Справа Щаранського виринула ще раз того самого дня в часі привітальної вечері в честь совєтських ,,парляментаристів'', яку влаштовувала Коаліція для демократичної більшости і в якій взяла участь, як запрошений гість, Наталія Щаранська, дружина жидівського активіста, яка живе постійно в Ізраїлі. Справу Щаранського підносили на вечері сенатори Генрі Джексон, демократ із стейту Вашінгтон, і Даніель Мойніген, демократ з Ню Йорку. Перший апелював до совєтського правосуддя зупинити закиди проти Щаранського за шпигунство і дати йому змогу виїхати на Захід та злучитися з дружиною, другий промовець атакував Пономарьова поіменно, кажучи, що його функція в Політбюро є керувати закордонними комуністичними партіями і центрами, підривати парляментарні демократичні системи на Заході, створювати в західніх країнах такі ,,парляменти'', які були б точним віддзеркалюванням Совєтської Верховної Ради — заявив сенатор Даніель П. Мойніген.

Республіканці критикують пропозиції Білого Дому щодо податків та енергетичної проблеми

Вашінгтон. — Минулого четверга, 26-го січня, лідери Республіканських меншин в обох Палатах Конгресу, коментуючи послання про Стан Унії президента Джіммі Картера і його економічні, податкові та бюджетові пропозиції, твердили, що пропозиції Білого Дому можуть довести країну ,,до економічної та енергетичної катастрофи''.

Сен. Говард Бейкер із Теннесі та конгресмен Джон Ровдс з Арізони висловили свої критичні застереження щодо пропозицій Президента під час півгодинної телевізійної програми, передаваної сіткою ,,Ей-Бі-Сі''. Вони твердили, що запропоноване Президентом 25-більйонове зменшення в прибуткових податках цілком не вистачальне, щоб ,,стимулювати економіку країни'', а його енергетична програма, яка наголошує заощадження різних родів пального, доведе тільки до вищих цін на різні пальні продукти та спричинять великий брак цих продуктів. Сен. Бейкер сказав, що ,,не зважаючи на добрі наміри'' Президента, його політика може довести країну ,,до катастрофи''.

Щодо пропозицій президента Картера відносно зменшення податків, то конґресмен Ровдс твердив, що Республіканська партія вважає, що запропоноване зменшення ,,надто мале'' та що більш ефективним було б, якщо б протягом наступних 3-ох років податки були зменшені по 10 відсотків, тобто разом на 30 відсотків. Він заявив, що з уваги на інфляцію та на підвишки в податках Соціяльного Забезпечення, потрібно було б принаймні 51-більйонове зменшення в прибуткових податках, а не тільки 25-більйонове, як це пропонує Білий Дім.

ІЗРАЇЛЬ ТА ЄГИПЕТ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ ЗСА

Єрусалим/Каїр. — Британська газета ,,Ди Лондон Дейлі Телеграф'' зі середи, 25-го січня, інформує, що ізраїльський та єгипетський уряди погодилися на ,,обмежене відновлення переговорів'', тобто поки що переговорюватимуть через американських посередників, головним чином через асистента державного секретаря Альфреда Атертона, який саме тепер перебуває на Близькому Сході, та через амбасадорів ЗСА в Ізраїлі і Єгипті.

Переговори між Ізраїлем та Єгиптом, започаткувані єгипетським президентом Анваром ель-Садатом, перервалися коли не дійшло до порозуміння щодо питання звільнення окупованих Ізраїлем арабських земель, розв'язки проблеми палестинських арабів та відносно ізраїльських осель на Сінайському півострові, а також в наслідок взаємних гострих висловів-обвинувачень, виголошених ізраїльським прем'єром Менахемом Бегіном і президентом Садатом.

Однак, після кількаденної публічної взаємокритики, ізраїльський та єгипетський уряди, відгукуючись на заклики президента Джіммі Картера, повідомили американських урядовців, що готові відновити переговори ,,через посередників'' — інформує ,,Ди Лондон Дейлі Телеграф''. Обидва уряди також натякнули, що існує можливість, що незабаром відновляться наради двох спільних єгипетсько - ізраїльських комісій, а саме, політичної в Єрусалимі та військової в Каїрі.

Речники Ізраїля і Єгипту підкреслюють, що особиста інтервенція президента Картера створила можливість відновлення переговорів, спершу посередніх, а згодом може знову безпосередніх.

Сомалія захопила в полон кубинських вояків

Могадішу, Сомалія. — Ассошієйтед Пресс інформує, що сомалійські повстанці у контрольованій ними провінції Етіопії Огаден захопили в полон кубинських вояків, які воюють по боці прокомуністичного уряду Етіопії. Заява повстанців про захоплення в полон кубинських вояків була передана сомалійським радіо. Якщо це повідомлення відповідає правді, то факт присутности кубинських регулярних військ в першій лінії фронту в Огадені буде наглядним доказом кубинської присутности в Етіопії. В повідомленні не сказано скільки кубинців захоплено. В радієвій передачі з Могадішу говориться, що супротивляючись розвиненій останньо етіопійсько-російській-кубинській офензиві проти сомалійських патріотів в Огадені, сили спротиву захопили в полон кубинських вояків і вбили кільканадцять військовиків інших союзників Етіопії. Бої за місто Гарар, населення з якого вивтікало, продовжуються між етіопійською армією, піддержуваною Москвою і Кубою, та місцевими партизанськими частинами, яким допомагає Сомалія.

Соарес сформував новий уряд в Португалії

Лісбона, Португалія — Ассосієйтед Пресс інформує, що діючому прем'єр-міністрові Маріо Соаресові, уряд якого не дістав довір'я в парляменті 7 тижнів тому і від того часу в Португалії існувала урядова криза, вдалося сформувати новий кабінет з переважаючою більшістю в ньому соціялістичних міністрів і сильною піддержкою консервативного Соціял-Демократичного центру, який повернувся до уряду перший раз після революції в 1974 році. Виступаючи на телевізії, Соарес заповів, що першою проблемою, яку мусить розв'язати новий уряд, є економічна криза в країні. Партія Соціял - Демократичного центру одержала 3 міністерські місця, включно з міністром закордонних справ, і два місця одержали малі незалежні партії. Всі інші міністерські пости займають члени Соціялістичної партії Соареса. Взаміну за співпрацю, консерватисти обіцяли піддержувати економічну програму Соареса, яку він представить парляментові для затвердження, щоб одержати від Міжнародного Монетарного Фонду обіцяних 800 мільйонів долярів економічної допомоги.

Невольничий „Священний обов'язок" в Україні

У київському журналі ,,Дніпро'', ч. 11., надруковано статтю Віктора Бєляєва — ,,Священний обов'язок митців'', з піднаголовком ,,Чуття єдиної родини — пафос радянської літератури''. Автор у статті перераховує ,,великих радянських поетів і письменників'' та підкреслює їхню ролю у формуванні зростання ,,нової людини — патріота, інтернаціоналіста'' і в зміцненні ,,єдности багатонаціональної соціялістичної Вітчизни'', бо ж і від письменників залежить ,,утвердження інтернаціоналістських основоположних принципів радянського способу життя, високих ідеалів дружби і братерства'', до яких також належить ,,моральне забезпечення комунізму'', зокрема сьогодні, коли настали ,,умови загострення ідеологічної боротьби''.

Віктор Бєляєв не тільки підкреслює велике значення ,,могутніх засобів багатонаціональної радянської літератури'', в нього зовсім окреме і особливе місце поміж ,,братніми літературами'' займає російська література, а в тому й російська мова. Він доказує, що ,,зростання ролі російської мови як засобу міжнаціонального спілкування радянських людей не суперечить і не перешкоджає вільному інтенсивному розвиткові національних мов і народностей, бо в нашій країні немає місця для суперечностей, суперництва між мовами, всі вони розвиваються на засадах дружби і співробітництва''. Однак В. Бєляєв зазначує, що ,,найактивнішу роль відіграє література російського народу'', бо російські письменники ,,своїм творчим досвідом допомагали літераторам братніх республік оволодівати арсеналом художніх засобів і прийомів, правдиво змальовувати соціялістичну дійсність на основі методу соціялістичного реалізму''.

РОБІТНИКИ-ДИСИДЕНТИ В СССР СТВОРИЛИ НЕОФІЦІЙНУ РОБІТНИЧУ СПІЛКУ

Москва, — Група протестуючих робітників - дисидентів в Совєтському Союзі повідомила у четвер, 26-го січня ц. р., про створення неофіційної робітничої спілки в СССР, завданням якої буде оборонятися права робітників, інтереси яких відмовилась заступати спілка, контрольована урядом і Комуністичною партією. Новозорганізована нелегальна робітнича спілка покищо зібрала понад 200 підписів серед тих робітників, які втратили працю, або були позбавлені її в наслідок критики урядових чинників і функціонарів урядової робітничої спілки, які не дбають про умовини праці робітників і їхню безпеку на місцях праці. Володимир А. Клебанов, колишній копальняний робітник в Україні, який зустрівся із закордонними кореспондентами в товаристві ще інших чотирьох робітників, заявив, що рішення про створення незалежної робітничої спілки було прийняте тоді, коли робітники вичерпали усі інші заходи перед урядовими чинниками, щоб привернути справедливість і опіку уряду над робітниками. Раніше робітники робили старання поладнати ці справи у розмовах з речниками урядової робітничої спілки, а потім апелювали до ЦК КПСС, Ради Міністрів СССР і совєтської преси. Не одержавши жадної відповіді, вони рішилися на радикальний крок зорганізування незалежної спілки, бо число невдоволених робітників, або тих, які з різних причин були звільнені з праці, збільшується кожного дня. Організатори апелювали до західніх кореспондентів допомогти їм розголосити їхню працю і добитися конкретної допомоги від західніх країн, головно робітничих спілок у вільному світі. Робітники, які були ініціяторами створення нелегальної спілки свідомі, що урядова преса назве їх ,,заколотниками'', а агенти КГБ розпічнуть нагінку на них, але вони надіються, що Міжнародна Спілка Охорони Робітників з осідком у Женеві, до якої вони звернулися, і президент Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні та інші профспілки в демократичних країнах, допоможуть їм перетривати кризову ситуацію і оборонятимуть їх перед совєтськими репресіями. Клебанов відмітив у розмові з кореспондентами, що від часу, як вістку про створення незалежної робітничої спілки передала радіостанція ,,Голос Америки'', приблизно 30 осіб написали листи на його домашню адресу в Донецьку, долучуючись до голосу протесту про порушення прав робітників в СССР. Клебанов немає легального права мешкати в Москві і його можуть викинути з міста кожної хвилини. Минулого місяця, коли він перший раз зустрінувся з американськими кореспондентами, його зупинили на вулиці агенти КГБ, заарештували і вкинули до психіятричного заведення, а по двох тижнях звільнили і наказали їхати до Донецька та не повертатися більше до столиці СССР. Але він все одно приїхав, бо в Москві можна скоріше нав'язати зв'язок з кореспондентами і зовнішним світом взагалі.

Совєтські ватажки відмовляються від виступу в „Радіо Свобода" і „Радіо Вільна Европа"

Москва. — Минулого четверга, 26-го січня, совєтські власті відкинули пропозицію американської Ради Міжнародних Передач, щоб совєтські ватажки та ватажки комуністичних держав Східньої Европи виступили на програмах радіовисилень ,,Радіо Свобода'' і ,,Радіо Вільна Европа'', які пересилають програми до тих комуністичних держав і підпадають під контролю згаданої Ради.

Совєтське пресове агентство ТАСС заявило, що запрошення для лідерів СССР і його сателітів — ,,це провокація'' і спроба ,,злегалізувати'' ці дві радіостанції, яким ТАСС закинув, що вони передають ,,пропаганду'' і нібито ,,займаються підривною діяльністю проти соціялізму, фабрикують фальшиві вістки та ширять брехню і наклепи''.

Як відомо, згадана Рада Міжнародних Передач запропонувала, щоб комуністичні ватажки виступили на програмах ,,Радіо Свободи'' і ,,Радіо Вільної Европи'', щоб дати їм змогу доказати, що ці радіовисильні передають ,,пропаганду'', хоча голова Ради, Джон Гроновскі, колишній амбасадор ЗСА до Польщі та колишній директор поштової служби ЗСА, підкреслив, що радіостанції надають тільки точні інформації та вістки, як теж об'єктивні коментарі.

Відкидаючи запрошення Ради, ТАСС заявив, що ,,чесні люди'', тобто комуністичні лідери, не погодяться виступати на радіостанціях, для яких працюють ,,професійні наклепники, зрадники, злочинці та інші покидьки''. Як відомо, такі епітети Москва застосовує до тих емігрантів та втікачів із Совєтського Союзу та його сателітів, які працюють в ,,Радіо Свобода'' та ,,Радіо Вільна Европа''. ТАСС також твердив, що совєтські ватажки і громадяни ,,все одно беруть участь в дискусії по радіо та в пресі в СССР та за кордоном'' і тому не мусять користати з нагоди виступати на згаданих двох радіовисильних.

Жахливі бурі навістили стейти Середнього Заходу

Клівленд, Огайо. — Хоча протягом останніх кільканадцятьох днів снігові, сильні вітри та зливні дощі навістили майже всі стейти Америки, то найгірше потерпіли стейти Середнього Заходу, зокрема Огайо, Індіяна, Кентакі, Ілліной і Мічіген. Наприклад, в Огайо в четвер, 26-го січня, сила вітру доходила до 80 миль на годину, а крім того в тому стейті, як теж в Індіяні, Мічігені та Кентакі впало коло 15 інчів снігу, забльоковуючи шляхом сотні шляхів, паралізуючи життя в тих стейтах і спричинюючи смерть принаймні 20-ох осіб.

Огайський губернатор Джеймс Ровдс заявив, що це найгірша буря в історії того стейту. Несамовиті вітри та снігові навістили такі міста в стейтах Середнього Заходу, як Чікаго, Клівленд, Колюмбус, Індіянаполіс, Детройт, Луівилл та інші.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сателіт — шпигун

Дискусія на тему останнього випадку із совєтським сателітом-шпигуном „Космос-954", який через несправне функціонування механізму наблизився на небезпечну відділь до Землі і остаточно розлетівся, загоряючись у повітрі над південнозахідньою частиною Канади, ще й далі продовжується, головно між вченими дослідниками і військовими спеціялістами. Запевнення комуно-московських верховодів, поширене після випадку пресовим агенством ТАСС, як також дещо дивне становище до цієї справи Державного департаменту ЗСА, а особливо дорадника Президента у спавах крайової безпеки д-ра Збігнєва Бжезіньського, що, мовляв, нікому нічого не грозить, бо совєтський сателіт-шпигун устаткований тисячофунтовим атомовим реактором і 100 фунтами дуже небезпечного для людського життя урану 235, не становить ніякої загрози для людського життя і що з цього приводу не може витворитися кризова ситуація між державами, зокрема між З'єднаними Стейтами і Совєтським Союзом, — ці запевнення нікого із спеціялістів не задовільнили, а в деяких випадках ще загострили контроверсійні дискусії. Наприклад, західньонімецький вчений проф. Гайнц Камінскі, директор приватного Бохумського інституту дослідів міжпланетних просторів, заявив, що падаючий совєтський сателіт мусів залишити в атмосфері деяку кількість радіоактивного пилу, якого не можуть виявити літаки, які летять на невідповідній височині. Він рекомендував вислати в атмосферу метеорологічні бальони для перевірки можливостей радіяції. В середу, 25-го січня, речники Крайової Ради Безпеки ЗСА, а також деякі американські вчені, називали твердження проф. Камінського „абсолютною нісенітницею". В четвер, 26-го січня, пополуднева преса надрукувала інформацію пресового агенства Ассосієйтед Пресс, яка підтверджує здогади західньонімецького вченого і стверджує, що спеціяльно устаткований літак „С-130" натрапив на радіоактивний пил над частиною північнозахідньої Канади і що він без сумніву походить з розбитого совєтського сателіта-шпигуна. Інформацію АП потвердили опісля міністерство оборони Канади і майор Валлі Вест, командант військової інформаційної агенції в Альберті і північнозахідній території Канади.

Не можна, отже не погодитися із слушними запитами деяких американських кореспондентів, познайомлених основно з існуючою проблемою. Для чого, наприклад, Бжезіньскі й речники Державного департаменту перенаголошували „щиру співпрацю" комуно-московських ватажків з урядом ЗСА, якщо у Вашінгтоні добре знають, що в орбіті перебуває ще 16 інших подібних совєтських сателітів-шпигунів з атомовою енергією і що совєтські верховоди готуються до останньої розправи з країнами вільного світу при допомозі атомової зброї? Кожному ж відомо, що совєтські диктатори, готуючись до захоплення влади у цілому світі, обкладають Захід атомовою зброєю — в повітрі, на землі, на морі і під водою, щоб у слушний час завдати йому нищівного удару. Пощо тоді посміхатись і переконувати світ про корисність співпраці з розбишаками і порушниками міжнародних договорів; пощо „очишувати" їх в очах вільного суспільства від поповнених ними злочинів; пощо підбудовувати довір'я до їхніх тверджень?

Справедлива розв'язка

Минулого тижня сенатор Роберт Бирд зі Західньої Вірджінії, лідер Демократичної більшости в Сенаті, та сенатор Говард Бейкер із Теннесі, лідер Республіканської меншости, повідомили, що представлять тій Палаті Конгресу спільний додаток до нового договору з Панамою щодо Панамського каналу, який даватиме ЗСА право посилати свої військові частини на оборону невтральности каналу навіть після того, як контроля над каналом у 2000-му році перейде в руки панамського уряду, як також давати американським воєнним кораблям першенство перепливу через канал у випадку наглої потреби.

Заява лідерів Сенату напевно зменшить опозицію до нового договору в тій Палаті Конгресу, яка мусить ратифікувати договір, що його вже раніше підписали президент Джімі Картер і панамський лідер генерал Омар Торріхос Геррера. Проти, як передбачають аналітики, консервативні сенатори обох партій продовжуватимуть кампанію проти ратифікування договору.

Противники цього договору твердять, що ЗСА не повинні передавати контролі над каналом в руки Панами, бо Америка збудувала цей канал, утримувала його протягом довгих десятиріч, що потягло за собою великі кошти, як теж твердять, що Панамський канал занадто важливий під стратегічним і економічним оглядами, щоб ЗСА зрікалися контролі над ним. Існує теж побоювання, що без таких виразних застережень прав Америки, над каналом могла б здобути вплив котрась із комуністичних держав, Куба чи Совєтський Союз.

Очевидно, що було б помилкою легковажити ці аргументи, але вони також не є аж такі переконливі тепер, коли сенатори Бирд і Бейкер погодилися на додаток до договору. Між іншим, президент Картер і генерал Торріхос Геррера ще в жовтні минулого року погодилися на подібний додаток, хоча формально його не підписали. Якщо згаданий додаток буде включений до договору, а Панама на це погоджується, то аргументи противників договору стануть неактуальними, бо Америка і після 2000-го року відіграватиме важливу ролю в обороні невтралітету каналу, а американські військові кораблі матимуть гарантоване першенство щодо перепливу через нього.

Однак, якщо Сенат ЗСА не ратифікував би нового договору, то це могло б негативно відбитися на відносинах ЗСА з усіма країнами Латинської Америки, які дотеперішню контролю Вашінгтону над каналом, встановлену договором з 1903-го року, вважають „залишком американського імперіялізму". Зріст ворожих до ЗСА настроїв у країнах Латинської Америки може тільки вийти на користь ворогам вільного світу — Совєтському Союзові, Кубі та іншим комуністичним диктатурам.

Поступове перебрання контролі над каналом урядом Панами, яке тривало б 22 роки, це пляновane і систематичне передавання влади в руки держави, яку цей канал перетинає на дві частини, але досі та держава фактично не мала і не має голосу щодо управління тим каналом. Отже, вже сама справедливість вимагає, щоб Панамський канал нарешті став частиною Панами.

Іван Овечко

ЗАБУТА ПРОБЛЕМА

У своєму справозданні про Стан Юнії 19-го січня ц.р. през. Картер торкнувся багатьох проблем. Найперше, як і всі його попередники при такій нагоді, він підкреслив прогрес у всіх ділянках життя американського народу за один рік його президентства: живемо без війни або більшого військового конфлікту, в якому були б заангажовані ЗСА; маємо менше безробітних і більше затруднених, ніж рік тому; чистий прибуток американця збільшився; інфляція зменшилась і т.д. і т.п. Торкнувся Президент і реформ у праці виконавчого органу, тобто адміністрації, як і сказав дещо про співпрацю з законодавчим органом, тобто Конгресом. Ну, і, звичайно, про стан і пляни на майбутнє в царині закордонної політики.

Але про одну проблему в країні він не згадав ані словечком — про злочинність в Америці. А тим часом ані зріст прибутків-заробітків американського народу, ані інфляція, ані незаангажованість Америки в війні не можуть закрити очі американському народові на алярмуючий зріст злочинности в країні. Таке чи інше вирішення проблеми енергії, тобто оливи чи вугілля, аж ніяк не звільнює американського громадянина від тієї щоденної на кожному розі кожного міста небезпеки, від якої тремтить населення. Злочинність росте астрономічною швидкістю і навколо цієї проблеми створюється якесь зачароване коло безвихідности. Просто нема кому за неї взятися як слід, нема кого обвинувачувати, нема від кого сподіватися поліпшення.

Існують численні теорії про причини злочинности та про те, як її поборювати, і ні одна з тих теорій не витримала дійсности: ні поліпшення матеріяльних умов певної групи злочинців, ні так звані програми перевиховання, ні краще устатковані в'язниці — ніщо не зменшило злочинів, а в багатьох випадках навпаки. Спорадичні голоси протестів проти практикування дотермінових звільнень небезпечних злочинців розбиваються в непорушну стіну системи американського судівництва — одинокої вітки американської державної системи, про поліпшення якої майже ніхто не говорить, у тому числі й Президент. Виглядає так, що і виконавчий уряд на чолі з президентом робить помилки і потребує реформ, і Конґресові має президент дещо порадити, щоб поліпшити співпрацю з урядом, і тільки в системі американського судівництва панує ідеальний порядок, і тому зріст злочинности не є навіть об'єктом згадки в справозданні Президента про Стан Юнії, а стан у цьому відношенні просто трагічний.

Не беремося тут оперувати числами і відсотками (хоч це легко було б зробити), бо вони всім відомі, як і відомо, що засуджені на довгі роки ув'язнення небезпечні злочинці виходять на волю і знову поповнюють злочини, не відсидівши і половини свого терміну. Американські туристи, що відвідують інші країни, найчастіше зустрічаються з „делікатними" запитами з боку людей тих країн про ситуацію в Америці щодо злочинности. І не кажімо, що те тому, що, мовляв, акти злочинности занадто „популяризуються" в американській телевізії, в кіно і т.д. — ні, стан справді алярмуючий, і це кожен американець знає і без телевізійної „популяризації" та ворожої пропаганди. Не кажімо також, що в цьому відношенні не краще стоїть справа і в інших країнах західніх демократій, що це, мовляв, наша ціна, яку ми платимо, щоб бути вільними від усяких диктаторських систем. Навіть якщо і те й друге відповідає правді, все те не може бути виправданням такого стану і підставою до ігнорації цієї чи не найбільшої внутрішньої проблеми в Америці. Можна навіть далі піти і стверднти, що від вирішення цієї проблеми у великій мірі залежить навіть врятування цієї демократичної системи як системи, бо вороги волі й демократії всіма засобами намагаються розкласти суспільство якраз „знизу".

Ясна річ, побороти злочинність Президент не може одним розписом пера чи сказаним реченням у промові про Стан Юнії. Але не може він у той спосіб і вирішити проблему людських прав у світі, а все ж таки про неї говорить. Бо турботи американського Президента стають автоматично проблемою всієї країни і до її вирішення прикладають руки ті, що покликані, певними акціями.

На жаль, проблема злочинности в ЗСА — забута проблема в Стані Юнії президента Картера.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИБУТОК ЗСА ДІЙШОВ ДО ДВОХ ТРИЛЬЙОНІВ

Вашінгтон. — Департамент торгівлі інформує, що в п'ятницю, 27-го січня, Загальний Національний Прибуток, тобто сума всіх продуктів і послуг країни, дійшов до 2-ох трильйонів долярів, що в цифрах виглядає 2,000,000,000,000. Тоді, коли забрало майже 200 років, щоб Загальний Національний Прибуток дійшов до першого трильйона, то ця астрономічна сума збільшилася вдвоє тільки за 7 років, головним чином через інфляцію.

Спеціялісти з Департаменту торгівлі вказують, що Загальний Національний Прибуток ЗСА до третього трильйона повинен дійти в квітні 1982-го року, а до четвертого трильйона в травні 1985-го року.

Проф. Степан Плахтин

ПОЛІТИЧНІ РЕФОРМИ І ДЕРЖАВНІ ВИБОРИ В БРАЗИЛІЇ

Дехто може сказати, що ми приділяємо занадто уваги справам Бразилії на сторінках „Свободи", але не сміємо забувати, що в цій країні живе близько чверть мільйона українців і їх нащадків, і доля цих людей залежить від долі країни, в якій вони живуть і яку розбудовують ось уже близько сто років (перша масова іміграція до цієї країни почала прибувати в 1892-96 р.р.).

Бразилія, як і інші держави, перейшли свою метаморфозу, починаючи з дня її відкриття португальцями в 1500 році. Спочатку період колонізації і пограбування всіх багатств, які в тому часі можна було знаходити і при місячному світлі: золото, діяманти, так зване „залізне дерево" й інше. Потім прийшов період королівського намісництва, який мало чим відрізнявся від попереднього, а з 1822-го року — повна незалежність від Португалії. Республіканський лад прийшов щойно в 1889 р. і щойно тоді зачався внутрішній розвиток країни.

Бразилія приймала участь, у складі західніх альянтів, у Першій і Другій світових війнах, а тому й звертала на себе увагу великодержав, які намагалися розвинути цю країну політично, економічно і соціяльно. З 1932-го року в Бразилії установився, революційним шляхом, диктаторський режим Жетулія Варгаса, який проіснував до 1945-го року і дуже відбився на розвитку етнічних груп, що заселювали цей край (португальці, італійці, німці, еспанці, українці, поляки, японці, араби і інші). Прийшла заборона вживати чужу мову навіть у богослуженнях, і тому багато слабодухів розбрилося по розлогій Бразилії і пізніше пропали для етнічної спільноти. В тому числі і українці. Та з закінченням 2-ої світової війни військо прогнало диктатора і встановило демократичний лад.

В малорозвиненій країні, де половина населення є неписьменним, демократичний лад не завжди приводить до добра. Нікому в світі не є таємницею, що центри комуністичної пропаганди — Москва і останньо Пекін — шукають баламутної води, де б можна було наловити риби. Запустили вони свої сіті і в Бразилії, аби шукати опори серед бідного населення та поширити владу серпа й молота на цю величезну країну. Безперестанні страйки у промислових центрах, підбурювані московськими агентами, не тільки шкодили розвиткові країни, але й руйнували набуте протягом десятиліть. Найперше підривні рухи виходили зі студентських мас, де страйкарі не домагалися покращення навчальних умов, а виступали в обороні режиму в Кубі, в обороні Каріл Шезмана, проти війни у В'єтнамі і тому подібне. Прийшло до того, що сам президент Федеративної Республіки Бразилії скликав 100-тисячний мітинг у Ріо де Жанейро і закликав населення до революції.

Та цього вже було досить для патріотичного війська. 31-го березня 1964 року військо прогнало комунізуючий уряд і перебрало владу в свої руки, залишаючи законодавчі і судові установи недоторканими. Десятки різних партій було розпущено і на їх місце створено дві нові: „Аліанса Реновадора Насіомал", яка стала політичною підпорою уряду, і „Мовіменто Демократіко Бразілейро", що пішла в опозицію проти уряду і режиму.

Проурядова партія має більшість у сенаті і в парляменті, і тому різні законопроєкти одобрюються в Конгресі. З часів революції 1964-го року вище командування призначає кандидата на президента республіки, а Конгрес, без великих затруднень їх вибирає. Кандидатів на губернаторів окремих стейтів-провінцій виставляє президент республіки, а вибирають їх сойми провінцій. Знову ж кандидатів на посадників столиць окремих провінцій призначає губернатор, а потверджує вибір сойм. Посадників окремих повітів, радних, послів провінційних і федеральних та сенаторів — вибирається загальним таємним голосуванням. Цей стан не є нормальним, але при даній політичній ситуації — необхідний.

У цьому році відбудуться державні вибори. Теперішній склад Конгресу вибере президента і його заступника, а сойми окремих провінцій виберуть губернаторів і їх заступників. Від проурядової партії вже є два кандидати на кандидата: дивізійний генерал Жвом Баптіста де Олівейра Фігейредо, виставлений теперішнім президентом, і цивільний сенатор Магальянс Пінто, який зголосив свою кандидатуру на власну руку, а тому й не має багато виглядів на успіх на конвенції партії.

Генерал Фігейредо народився 15 січня 1918 р. і протягом короткого часу зробив блискучу військову кар'єру. Тепер є федеральним міністром-шефом Національної Інформативної Служби, щось подібне до американської CIA. Походить з традиційної військової родини, демократичних переконань, та добре обізнаний з урядовими справами, бо працює в президентському палаці на різних посадах від 1964 року. Передбачається, що ще в цьому році теперішній президент, при співпраці ген. Фігейредо, проведе цілий ряд політичних реформ і вже в наступних роках держава повернеться до демократичних форм управління та знесе вийняткові закони, які існують у теперішньому пореволюційному періоді. Саме на цьому виникли розходження між напрямними політики през. Картера і бразилійського уряду. Цей останній хоче викорінити комунізм у країні, а на думку першого — це порушення прав людини.

Нема ніякого сумніву, що 1978-й рік — це рік політичних реформ у Бразилії. Можна з певністю також сказати, що ген. Фігейредо буде майбутнім президентом республіки і що Бразилія прийме свою власну форму демократії, в якій не знайдеться місця на різні політичні ідеології, які привели б країну до диктатури однієї кляси, чи кліки, над народом.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

СВІЧА В СВІЧАДІ. Поезії. Упорядкування: Марко Царинник і Вольфран Бургардт. Передмова: Марко Царинник. Сучасність, 1977, ст. 126. Обкладинка: Христина Гориславська. Скульптурний портрет автора (глина, 1968): Б. Довгань.

М. Царинник у передмові під заг. „Повернення Орфея" подав потрібні інформації про Василя Стуса (нар. 1938 року), який відбув п'ятирічне ув'язнення і тепер перебуває на засланні в Магаданській області, де на нього режим зорганізував був напад бандитів минулого літа.

У цій збірці вміщені поезії з виданих вже збірок поета (ст. 23-41) і ті твори, які він написав, сидячи у в'язниці (ст. 45-109). Наведемо один вірш із в'язничної поезії в цілості:

Як добре те, що смерти
не боюся
і не питаю, чи тяжкий мій
хрест,
що вам, лукаві судді,
не клонюся
в передчутті невідомих
верст.
Що жив-любив і
не набрався скверни,
Зненависти, прокльону,
каяття.
Народе мій! До тебе
я поверну
і в смерті обернуся
до життя.
Своїм стратженним
і незлим обличчям
як син тобі доземно
поклонюсь
і чесно гляну в чесні
твої вічі
і з рідною землею
поріднюсь.

М. Царинник пише, що тепер Стус, коли „хоче бичувати „ворогів народу", то пише статтю, а не римований фейлетон. Поезію він лишає для спроб висловити відчуття одухотвореного космосу, показати нам, як здійснюється злиття злагоди й напруження. Він шукає невисловленого — і неіснуючого може — але тим не менш важливого втраченого абсолюту". І далі Царинник пише, що „предметом напруженого переживання поета все більше виступає світ, глибинна стихійна сила буття".

М. Царинник іде за Іваном Кошелівцем, який писав, що „наша нова поезія (від Шевченка починаючи) либонь аж досі визначається самообмеженням, вбачаючи єдине й найпочесніше собі завдання в „служінні" — народові, боротьбі проти соціяльного й національного гніту. ...Таке обмеження в безнастанному тиранні збіднювало поезію, звужувало її, врешті довело до неправильного розуміння самої її суті: як додаткового тлумача суспільно-політичних ідей".

Наші письменники у вільному світі деколи слухають повищих слів І. Кошелівця і соромляться писати про терпіння свого народу на рідних землях, бо навіть на такі теми не пишуть американські, ані німецькі чи французькі письменники, які спокійно можуть цікавитися „відчуттям одухотвореного космосу" і „невисловленого, і неіснуючого може, але тим не менш важливого втраченого абсолюту".

Ми слухали п'єсу українського автора у вільному світі, який малював голод в Україні, але показував слухачам „космічних" воїнів, бо ніразу не назвав їх московськими, чи делікатніше російськими опричниками, бо автор боявся, щоб не закинули йому того, що він „служить народові", що він „служить боротьбі проти соціяльного і національного гніту".

Не боялися „служіння народові" Шевченко, Франко, Леся Українка і Василь Стефаник. Не боїться її і Василь Стус, хоч М. Царинник бачить в його поезіях „одухотворений космос" та „невисловлений — і не існуючий може — але тим не менш важливий втрачений абсолют".

М. Царинник пише про „абсолют", але додає, що цей абсолют „може і не існує". Ми не знаходимо цього сумніву в поезіях Стуса, автора оцього вірша:

Господи, гніву
пречистого благаю.
Не май за зле.
Де не стоятиму —
вистою.
Спасибі за те, що
мале людське життя,
хоч надією довжу
його в віку.
Вірою тугу розвію,
щоб бути завжди таким,
яким мене мати родила
і благословила в світи,
і добре, що не зуміла
мене від біди вберегти.

В. Стус не закинув „служити" народові й Україні,

(Закінчення на ст. 4-ій)

Проф. Архітект Іван Жуковський

З АРХЕОЛОГІЇ ПІВНІЧНОЇ БУКОВИНИ

(1)

Про північну Буковину, як про споконвічну й стародавню частину нашої великої батьківщини України, досі, навіть у наших писаннях, дуже мало було згадано, а в згадках чужих, часто ворожо наставлених, наших сусідів і колишніх окупантів цієї країни, назва „Буковина" вживалась як до дикої землі, вкритої буковими лісами, без культури й історії, а тому й Буковина.

До 1940-го року, коли Буковина знов стала частиною української держави, хоч й не такої держави, як весь нарід бажав би собі її мати, то всевітня історія мало говорила про те, що це зовсім не дика земля, або що в 12-ім до 13-ім століттях Буковина належала до Галицько-Волинського князівства та що вона була добрих 400 років частиною давньої Руси з незвичайно високою культурою.

Майже всі такі історики будували свої висновки про цю землю й її походження на дуже непевних і невірних припущеннях, або навіть, на нарошно пофальшованих твердженнях, без достатніх доказів, таких матеріяльних доказів, як археологічні розкопки, що їх вже не можна нехтувати ні перекручувати, яких тоді ще майже не було.

Вправді, чернівецький історик Кайндл проводив вже в 1899-ім році малі археологічні розкопки в нашому придністрянському селі Василеві, і в своїх „Archeologische Untersuchungen zu Wasilew und Panka in der Bukowina" з 1901-го року давав частинно правильні оцінки цієї української, а з окрема давньоруської історичної літописної пам'ятки, але не мав достатнього зацікавлення тодішньої австрійської влади на докладніші розкопки. Так же його „Die Ruthenen in der Bukowina" з 1889-го року або „Geschichte von Czernowitz" з 1908-го року не дають повних і достатньо вірних оцінок нашої тисячолітньої слов'янсько-української землі.

Наш вчитель Прокопович з Кіцманя робив теж малі розкопки в селі Шипинці, Кіцманського району, з котрих досить вірно позначав свої розшуки як українську спадщину, але на детальніші розкопки не мав достатньої допомоги ані обширної практики археолога. І Олег Кандиба залишив наукову студію з археології Буковини „Schipenitz" з 1937-го року.

Не можу й я, в цій моїй розвідці, входити в деталі давніших обмежених археологічних праць досить великої кількости дослідників території української Буковини як: доцент Амброжевич (про Оршівці, Біла, Хотин та інші місця), Є. Лазар (про Замістє й Костинці), чи Арейчук, Ромсторфер, Костін, Я. Пастернак, Вадим Щербаківський та інші науковці, про що окремо зацікавлені можуть дещо довідатись з обширного видання про Буковину з книжки „Буковина, її минуле і сучасне", редакції д-ра Д. Квітковського, проф. Т. Бриндзана та д-ра А. Жуковського, видавництва „Зелена Буковина", Париж, Філядельфія, Детройт, з 1956-го року.

І проф. Мирон Кордуба, котрому ніхто не заперечить українського патріотизму, в своїй „Ілюстрованій Історії Буковини" з 1906-го року досить детально і вірно визначив етнографічні межі українського населення, але не міг тоді ще твердити, що ця частина Буковини була довгі тисячоліття заселена людьми, а передусім українцями.

Тепер я постараюсь розказати про хоч кілька з 1000-чі найновіших обширних розкопок на українській Буковині, з років 1946, 1958 і досі, що їх Б. Тимощук у своїй, совєтського видання, праці „Північна Буковина-Земля Слов'янська", видавництво „Карпати", Ужгород 1969, описав детально.

До 1945-го року, коли совєтські дослідники-археологи почали детально розсліджувати стародавню історію Буковини, панувало фальшиве переконання, що в першому тисячолітті нашої ери і десь до 14-го століття, Буковина була незаселеною землею і що нею лише проходили різні кочуючі орди, як гети, гуни, аварі, угри і т.п. та що там не жило слов'янське плем'я, котре входило навіть у склад давньої Руси й Київської Держави, — українські люди.

Натомість часті окупанти північної Буковини й претенденти на цю територію як поляки й румуни, стараються нібито історично доказувати, що ця земля їхня і повинна тепер входити в склад їхньої держави.

От так румунський історик Нікотор у своїй праці „Problema ucraineana in lumina istoriei" з 1934-го року та „Nationale Kampf in der Bukowina" з 1919 р. пише, що ріка Дністер є границею між румунами й українцями та що у 18-ім столітті на цю територію зайшли українці й живуть там як зукраїнізовані румуни, але не згадує про те, що в 12-ім до 13-го століття Буковини була навіть частиною Галицько-Волинського князівства тощо.

Подібні „наукові" тези виводили ще й такі румунські історики, як Балан у своїх „Tara Sipenitului" з 1926-го р. та в його шістьох томах „Documente bucoviniene" з 1933-го до 1942-го років, або також Йорга в своїм „Romanismul in trecutul Bucovinei" з 1938-го р., де він каже, що крім гуцулів, тих зукраїнізованих румунських селян і кількох колоністів-українців, які з 1670-го року поселились біля Хотина, та крім тих людей, що осіли тоді в Чернівцях, на території від Черемша до Дорни і від Кімполунгу до Новоселиці не було іншого населення.

На основі більше як 1000 археологічних розкопок на Буковині, зроблених совєтськими вченими, зокрема „Інститутом Суспільних Наук" у Львові, „Інститутом Археології Академії Наук УРСР і СРСР" і „Чернівецьким Університетом" та „Краєзнавчим Музеєм" можна вкінці доказати науково, а не різними т.зв. „історичними" припущеннями, навіть проблему первісного заселення північної Буковини слов'янами-українцями.

Пічнемо тепер від найдавніших часів, яких понад 150 тисяч років назад, ще з раннього кам'яного віку „Палеоліту", з так званої „Ашельської Культури" (назва від міста Ашел, у північній Франції), коли люди жили на своїм місці перебування ще певними стадами, що живились малими тваринами й збиранням рослинної їжі теплішого ще тоді клімату так довго, аж не ставало їм вже поживи й вони переходили з тієї стоянки на інше місце. Такі сліди ашельського періоду відкрито коло села Бабин над Дністром і в інших місцях Придністров'я. Тоді люди вже знали вогонь, а їхнім знаряддям були ще грубі кремінні скребла, ножі тощо. По тім часі клімат почав охолоджуватись а рослинність і тваринність змінюватись.

(Продовження буде)

Відбудеться авторський вечір Дарії Ярославської у Філядельфії

Щоб поширити ім'я українських письменниць і їхніх творів, Культурно-Освітня референтура Окружної Управи у Філядельфії постановила влаштувати щонайменше два вечори в році, присвячені нашим письменницям. Першим кроком у цьому намаганні буде авторський вечір популярної письменниці — Дарії Ярославської.

Дарія Ярославська не тільки письменниця, вона — громадська діячка, член АДУКу, колишня голова 28-го відділу СУА, колишня голова гуртка Книголюбів у Ню Йорку. На XVI Конвенції Союзу Українок Америки, Дарія Ярославська виголосила доповідь ,,В обороні нашої культури'', присвячену 100-літнім роковинам Л. Українки, яка принесла сильний відгук серед членства СУА і громадянства. Письменниця має надрукованих коло тридцять нарисів та дев'ять повістей.

Авторський Вечір письменниці Дарії Ярославської відбудеться у неділю, 5-го лютого ц. р. о год. 3-ій по полудні, в залі спортового Т-ва ,,Тризуб'' у Філядельфії. Твори читатимуть — артисти Евдокія Блавацька та Марія Карпяк. Слово про авторку скаже д-р Богдан Романенчук. У мистецькій частині виступить Володимир Карпинич — сольоспів, при фортепіяні, Оленка Карпинич. Ведуча Вечора — Люда Чайківська. Після програми, товариська зустріч з письменницею за чаєм. Просимо своєю присутністю вшанувати письменницю та спільно з нами провести приємно вечір.

А. М.

Мілена Рудницька

Невидимі Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.

Ціна 15.00 долярів.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Святкування ,,Рідної Школи'' в Детройті

Наша Школа Українознавства не тільки навчає учнів рідної мови, історії, географії та культури України, але дає також всебічне виховання, без якого саме навчання не вистачає, щоб підготувати молодь на активних і свідомих членів українського суспільства.

Дуже корисним засобом у вихованні, є влаштовування різних імпрез, на яких програму виконують самі учні. До таких, побіч інших, належить Листопадове свято, що відбулося 5-го листопада 1977 р. в шкільній авдиторії.

Програму свята відкрив і нею проводив учень 11-ої кляси Олександер Дутко. Він пояснив значення Листопадового Зриву й підкреслив, що метою цього є вшанувати не тільки героїв-борців з 1-го листопада 1918 р., але також і тих, що й сьогодні продовжують боротьбу за волю нашої Батьківщини, створення суверенної держави.

Про події Листопадового Зриву розповів у своєму рефераті учень 8-ої кляси Іван Журківський.

Опісля виступили учні 4-ої та 5-ої кляс, виконавши пісні: ,,У горах Карпатах'' і повстанську ,,Зірвалася хуртовина''. Були теж деклямації. ,,Перший Листопад'' виконала уч. 5-ої кляси Петруся Гришко, а другу, Заремби ,,Наш Львів'' — Стефа Легка та Марко Перел.

Ліда Кучер, уч. 11-ої кляси відграла на фортепіяні ,,Українську думку''. Твір О. Олеся ,,Яка краса — відродження країни'' рецитували такі учні найстаршої кляси: Бараник Ірця, Калитяк Роман, Лазуренко Степан, Музичка Дарія, Паламарчук Марія, Сливка Леся і Федорович Маркіян.

Програму закінчено ,,Листопадовим монтажем'' у виконанні учнів 9-ої кляси. Виконавці: Бараник Адріян, Бараник Соня, Боднарук Віра, Брездень Зеня, Брездень Наталя, Дяків Ліда, Калитяк Оленка, Кізима Леся і Юзич Марко.

Керівник програми Олександер Дутко подякував вчителям Любі Маринюк і Ксені Кучер за їх труд у підготові програми.

Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

Христина Юзич

Концерт колядок і щедрівок 71-го Від. СУА в Джерзі Сіті

В неділю 11-го грудня, 1977 р. відбувся Концерт Колядок і Щедрівок 71-го Відділу СУА під диригентурою інж. Дмитра Олійника. Хор виконав цілу програму концерту дуже вдало. Членки 71-го Відділу удекорували сцену у вигляді української хати на Свят Вечір: стіл застелено вишитим обрусом, на столі світився трираменний свічник, кутя і колач заняли своє місце на столі. Під столом сіно, а на покуті сніп пшениці, — дідух. Ліжко накрите килимом з трьома вишитими подушками, а по обох боках сцени ялинки. Декорація сцени і засвічені ялинки схвилювали присутніх до сліз. А присутні говорили між собою: ,,Як гарно!'' Здається що ми в рідній Україні''. Ні, дорогі гості, Ви мали нагоду бачити як працюють Союзянки 71-го Відділу в Джерзі Сіті, Ню Джерзі.

Свято відкрила голова 71-го Відділу, вітаючи отця пароха Теодора Данусяка, всіх членок СУА і їхні родини та всіх милих гостей, які прибули на концерт. Свято почалось піснею ,,Різдво Твоє Христе Боже'', ,,З нами Бог'', ,,Слава на небі Богу''. Четвертою точкою була доповідь про ,,Різдвяні звичаї і колядки''. Доповідь гарно підготовила культурно-освітня референтка Є. Рубчак. Після доповіді дальше хор продовжував: ,,Бог Предвічний'', ,,Небо і земля'' і ,,Днесь поюще''. В другій половині хор виконав: ,,Ой видить Бог'', ,,По всьому світу''. Відтак пані Є. Рубчак рецитувала ,,На Святий Вечір'' Б. Лепкого. Далі хор виконував: ,,Дивня новина'', ,,В полі, полі'' і ,,Тиха ніч''. При мурмурандумі ,,Тиха Ніч'', голова 71-го Відділу, Г. Білик закрила свято.

По закінченні концерту, присутні підходили до диригента хору і хористок та вітали їх з успіхом.

Катерина Коць

Павло Плішка на святі Державности

Павло Плішка

Це було самозрозумілою сенсацією, що українського роду співак (третього покоління) член-протагоніст Метрополітальної опери в Ню Йорку, світової слави бас, Павло Плішка виступив із двома найбільш підхожими піснями Шевченка-Лисенка: ,,Гетьмани'' і ,,Ой, Дніпре мій, Дніпре'', на Святі роковин проголошення самостійности і соборности Української Держави в Ірвінгтоні в Ню Джерзі. Ще якихось два роки тому ніхто з нас і самий Плішка навіть не мріяв про щось подібне. Проте, 22-го січня 1978 р. він стояв на сцені та співав своїм дужим, прегарним басом високо патріотичні мелодії українських пісень, викликуючи неймовірне захоплення присутніх, як старших, так і — це особливо впадало ввічі — молодших. А цих, якраз саме пісень нині в рідній Україні співати ворог не дасть. Автор цих рядків, по розмові з Плішкою, вислав йому низку пісень наших із короткими поясненнями, наприкінці місяця квітня торік. Знаючи, що він надзвичайно зайнятий працею і ,,розриваний'' на важливі виступи, не хотілось і думати, що з цієї посилки хоч у такому короткому часі, може щось дійсно вийти. Та це була моя помилка. Ентузіязм Плішки до свого українського походження доказав він чудовим і гідним подиву ділом. І за це ми йому безмежно вдячні.

Третя річ, що її проспівав Плішка по-італійськи — це арія з опери Верді ,,Сицилійські вечірні'': ,,О, ти Палермо'', яка своїм змістом, а саме захопленням красою своєї Батьківщини і закликом до боротьби за волю з ворогом-наїздником, прекрасно доповнювала українські пісні. На фортепіяні акомпанював солістові Армен Баяджіян. Вставанням з місць і невгомонною бурею оплесків дякувала йому розентузіязмована публіка, що складалась не тільки з місцевих громадян, але і з дальших околиць та з Ню Йорку. Знаємо, що дехто розчулений, з радости заплакав.

Теодор Терен-Юськів

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої Подруги молодих літ

бл. п. Параскевії Чмоли

складаю 10.00 долярів
на Пластовий Фонд.

Наталія КАМЕНЕЦЬКА

В пам'ять Незабутньої Людини — Дорогого Незабутнього

бл. п. інж. Романа Степаняка

складаю скромний дар 25.00 долярів
на Фонд ,,Молода Думка'',
якого основником і першим диригентом Він був.

Надія КОКОЛЬСЬКА з родиною

19-го січня 1978 р.

Замість квітів на могилу

бл. п. Ореста Вислоцького

на Патріярший Фонд зложили:

по 20.00 дол. — інж. Дамян і Ліда Геча, Степан Гробельський;
по 10.00 дол. — Іван Мисько, Володимир Псуй;
по 5.00 дол. — Богдан Сольчаник.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Романа Степаняка

складаємо 25.00 долярів
на Патріярший Фонд у Римі.

Трентон, Н. Дж. Галина й Іван КОСТЮКИ

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду

Замість квітів на могилу

бл. п. Володимира Івана Кобзяра

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

по 100 дол. — Н. С. Костик, І. О. Гарасовський;
по 50 дол. — д-р Л. Я. Ляшевич, Спортове Т-во ,,Тур'' — Д. Яценко, З. Бобовник, А. Заяць, Б. Г. Попель, О. Черник, д-р М. Логаза, Н. Хомут, д-р М. Крижанівський, П. Я. Масник, Родина Заклинських-Томаселі, д-р М. Кознарська, І. М. Варцаба, І. Керницький, Н. Н. Нинка, Б. Е. Титла, д-р Ю. Руденський;
по 40 дол. — Е. Козак;
по 30 дол. — Т. Білостоцький, Родина Чернічко, Т. Кулик, Л. Л. Білик, Л. Андрусишин, Л. Я. Федун, Ю. Кекіш, А. Ю. Козак;
по 25 дол. — Станиця І. УД УНА, С. А. Берегулька, Н. Ракуш, Т. Кисілевська, А. К. Бук, О. С. Питляр, С. О. Крижанівський, І. Мриц, С. Пурій, д-р І. Гребеняк, Р. О. Рогожа, Н. В. Мордованець, о. В. Жолкевич, М. Титла, С. Х. Льорх, І. Х. Голуб, М. А. Пирський, М. А. Зелик, Л. Л. Зелик, Л. М. Лямпіка, В. Н. Грицин, Х. Блаженко, О. С. Питляр;
по 20 дол. — М. Уштан, д-р Б. Каранович, Ю. Старосольський, д-р О. Гудзяк, К. Н. Медвідські, О. Максимів, Н. Залуська, Е. С. Гутович, І. Е. Сигалів, Р. Чубатий, І. Нинка, М. Пежанський, Т. К. Кордуба, О. Андрушків, Н. М. Білоус, В. М. Палідвор, О. Е. Палідович, З. М. Готь, Е. А. Плескачевські, Родина Михайлів, О. А. Пахолок, д-р З. Храпливий, Р. Ковч, о. Б. Смик;
по 15 дол. — С. Й. Іванчук;
по 10 дол. — І. Бригадир, Б. Нижанківський, о. О. Д. Гошуляк, Г. С. Вовк, І. Орияк, Й. О. Денисенко, О. Голинський, Е. Жеребецький, Л. Стеткевич, Д. Хухра, Е. Мельник, Р. Степаняк, С. Бартко, В. Левицький, М. Андрейко, М. В. Барагура, Р. Крупка, І. Дурбак, В. Рубель, Б. Щербій, А. Кухарук, В. Магоцький, М. Курис, В. Л. Фіцелович, О. Е. Кухар, В. Слиш, В. Гірняк, П. С. Щур, І. Волосенко, І. Голинська, І. Качмарська, Р. Вергун, В. Н. Береза;
по 5 дол. — М. Левицька, Ю. Павлічко, С. Ховзун, М. Огоновська, В. Кардаш.

Разом ..... 2,755.00 дол.

Зібркою займалися: ВП. П. А. Бук, Й. Іванчук, С. Льорх, Л. Стеткевич.

•

Родині Покійного бл. п. Івана Кобзяра, висловлюємо глибоке співчуття, а Жертводавцям щиру подяку.

Жертви на Постійний Патріярший Фонд просимо висилати на:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION
OF UKRAINIAN CATHOLICS, INC.
7911 Whitewood Road, Philadelphia, Pa. 19117

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Рома і д-р Василь Саляки — 1,000 дол., вшановуючи пам'ять невіджалуваного Дідуня, визначного суспільно-політичного діяча і парляментариста сл. п. д-ра Івана Заваликута.

Д-р Богдан Фецович — 500 дол., в пам'ять Мами бл. п. Ірини з Робачевських Фецович.

Д-р Я. Рожанковський — 200 дол., в пам'ять св. п. д-ра Олександра Сушкова і св. п. отця д-ра Івана Прокоповича.

Ірена і Петро Поповичі, Оксана й Ігор Мельники, Марійка і Христя Дорожинські, Оленка і Мирослав Харкевичі, Ляля і Роман Бараболяки, Іванна і Анастасій Горчинські — 145 дол., замість квітів на могилу бл. п. мгра Романа Кекіша.

Володимир Карпович — 100 дол., в пам'ять сл. п. Юрія Кашуби, друга — члена бувшого академічного козацтва ,,Запоріжжя'' — Чернівці.

Магдалина Марущак — 100 дол., у 25-ту річницю смерти Дорогого Чоловіка бл. п. Михайла Марущака.

Розалія Кодна — 100 дол., в пам'ять мужа бл. п. Якова Кодного.

Осипа Мінчак — 100 дол., в другу річницю смерти мужа бл. п. інж. Михайла Мінчака.

Мілдред М. Касіборська, п-ні Сміс, п-ні Петті — 100 дол., в пам'ять мами бл. п. Олександри Блазовської.

Марія Білозор — 50 дол., у восьму річницю смерти мужа бл. п. д-ра Володимира Білозора.

Володимира і Сильвестер Мартюк — 50 дол., замість квітів на свіжу могилу св. п. мгра Євгена Лозинського.

Ірена Буксар — 50 дол., замість квітів на могилу сл. п. Володимира Попадюка.

Д-р Роман Граб — 50 дол., замість квітів на могилу бл. п. д-ра Олександра Сушкова.

Ірена і Ярослав Остап'юки, Оксана і д-р Володимир Ленець — по 50 дол., Ірена і Михайло Біленькі — 35 дол., Теофіль Остап'юк, Магда і Нестор Кольцьо, Євгенія і Володимир Кольцьо, Надія і д-р Любомир Баб'як, д-р Люба Дзінгала Климишин, Ярослава і Ярослав Мулик, Олена й Іван Кусі, Ірена і Зенон Онуфрик, Ірина і д-р Володимир Гудз — по 25 дол., Дарія і Юрій Долинські, Євген Грицай, Анна і Олександер Пришляки — по 20 дол., д-р Орест і А. Гаврилюк, Марта і Володимир Лисько, Марта і Олег Білинські, Іван Пелех, Лідія і Орест Цяпка, Ірина і Степан Чайковські — по 15 дол., Марта і Павло Стейті, М. М. Гаврилюк, Богдана і Володимир Тарнавські, Лідія і Любомир Таранько, Христина і Юрій Балинські, А. Королик, Леся і Петро Матійцьо, Оксана й інж. Орест Клюфаси, Магда й інж. Нестор Яримовичі, Леся і Роман Романишини, Стефанія і Теодор Балко, Ярослава й Іван Кукіль, Анна і Роман Сокольські, Галина і Євген Васинчуки — по 10 дол., Люба Мурин, С. Богославець, Анна і Павло Крамар, Кляра і Степан Гарасимів, Ірина Скочдополь, Стефанія і Михайло Павлічко — по 5 дол., замість квітів на могилу сл. п. Марії Остап'юк.

Дарія і Володимир Ломницькі й Олена Качала — 35 дол., замість квітів на могилу бл. п. мгр Романа Кекіша.

Родина Теофіля Баландюка — 30 дол., замість квітів на могилу бл. п. Володимира Попадюка.

Софія Барабаш-Сім'янцева — 25 дол., замість квітів на незнані могили братів бл. п. А. Барабаша та бл. п. Я. Василевського.

Ольга і Ярослав Дужі — 25 дол., в пам'ять бл. п. отця д-ра Крилошанина Івана Прокоповича.

Лідія і Микола Бульба, Уляна та Іван Сось, Таня і Андрій Витвицькі, Іванка та Нестор Олесницькі — по 25 дол., в пам'ять бл. п. д-ра Олександра Сушкова.

Інж. Вадим і Марія Яровенко — 25 дол., замість квітів на могилу бл. п. Ореста Вислоцького.

Об'єднання Українців Вашінгтону — 25 дол., замість квітів на свіжу могилу бл. п. Петра Шарка.

Мирон Маланюк — 20 дол., в пам'ять бл. п. сестри Ксені та її чоловіка бл. п. шваґра Семена Дребетій.

Юліян Максимчук — 20 дол., в пам'ять бл. п. мгра Романа Кекіша.

Н. Павлик — 20 дол., замість квітів на могилу бл. п. Василя Павляка.

Панство Грімвуд — 10 дол., в пам'ять бл. п. Дмитра Чернявського.

Дякуючи Жертводавцям за пожертви, линемо до Господа Бога з молитовним проханням, щоб дарив померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 25-го січня 1978 р., відійшла у Вічність, по тяжкій недузі, на 52-му році життя, наша Найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

бл. п.

ТОНЯ БАБУХІВСЬКА

ПАНАХИДА — 27-го січня 1978 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Trzaska Funeral Home, 6741 5th Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 28-го січня 1978 р., о год. 9-ій ранку, з церкви св. Миколая, Півд. Бруклин, Н. Й., на цвинтар св. Духа в Гамптонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:

муж — ПЕТРО
дочка — ЛІДА
син — ПЕТРО
Ближча і дальша Родина в Україні

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

В суботу, 4 лютого 1978 р., о год. 8:30 р.
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Дорогого ЧОЛОВІКА і БРАТА

бл. п.

Інж. ОСИПА БАРАНА

буде відправлена

СВЯТА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Просимо Родину, Знайомих та Приятелів згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

ОЛЬГА — дружина
Д-р ОСТАП — брат з родиною

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в суботу, 21-го січня 1978 р., ненадійно, на 80-му році життя, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. д-р мед.

ГРИГОРІЙ МАСИК

нар. 29-го листопада 1897 р., в козацькій станиці Семянівці, Конотопського повіту на Чернігівщині, Україна, був. старшина Українських Визвольних Змагань при УНРаді.

ПОХОРОН відбувся 24-го січня 1978 р. в Сильванії, Огайо.

Горем прибиті:

МАРІЯ-ГАЛЯ — дружина
д-р БОГДАН — син з дружиною НАДІЄЮ з дому МАРКІЯНІВ-ГОРЯЧКО
внуки:
ТАМАРА ІВЕРСЕН з мужем СТЕЙНОМ
ТАРАС, ТАЇСА, ТАТЯНА, ТІНА і ТЕСА
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

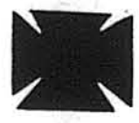

З великим сумом сповіщаємо всіх Друзів та все Громадянство, що в ранніх годинах, 20-го січня 1978 р., ненадійно, відійшов у Вічність

СВ. П.

ВОЛОДИМИР ХОМА — ,,КАРЛО''

кол. визначний член ОУН в Україні, старшина УПА, провідний член Організації Українського Визвольного Фронту терену Америки.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в суботу і неділю, 21-го і 22-го січня 1978 року.
ПОХОРОН відбувся в понеділок, 23-го січня 1978 року, з церкви св. Йосафата на місцевий цвинтар свв. ап. Петра і Павла у Пармі, Огайо.

•

Дружині Покійного пані Степанії Хомі і доням Зені, Ірі і Христі, ближчій і дальшій Родині вислови глибокого співчуття складають —

Управа і Членство Відділу Т-ва кол. Вояків УПА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Клівленді, Огайо

Субота, 4-го лютого 1978 року
Година 8-ма веч.
Заля УНДому в Ірвінгтоні, Н. Дж.

Комітет Співпраці Комбатантських Організацій в Ньюарку — І. УД УНА, ОбВУА і УПА
запрошують Вас з Родиною на

ТРАДИЦІЙНІ ВОЯЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

Оркестра О. Головацького
По інформації і замовлення столиків просимо звертатися до ,,Дніпра'' — (201) 373-8783

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

ВІСТКИ УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ ВІД ПОСАДНИКА КЕННЕТА ГІБСОНА

Відомий в ЗСА посадник Нюарку Кебсон з нагоди традиційних свят Різдва і Нового Року спеціяльним листом з міської канцелярії привітав УСВТ „Чорноморська Січ", побажавши дальших успіхів в його важливій праці.

ПОЧЕСНИЙ ПЛЯКАТ ДЛЯ ФУТБОЛІСТА „Ч. СІЧІ"

Керні, Н. Дж. — Дня 5-го січня ц. р. тут відбувся святковий бенкет, що його влаштувала організація, яка має назву „Керні Сакер Бустер Асошієйшен оф Керні Гай Скул". В часі бенкету в присутності численних гостей цього міста: радних, учителів, священиків та змагунів копаного м'яча місцевих середніх шкіл, відбулася церемонія вручення почесної плякати Мартинові Берманові, молодому спортовому колюмністові газети „Ді Стар Леджер". Вручаючи цю плякату за особливі осяги в спортовій журналістиці в ділянці копаного м'яча, президент згаданої організації відмітив, що М. Берман вже на протязі кількох років виступає в складі відомої в ЗСА дружини копаного м'яча „Юкрейніен Січ" в Нюарку.

650 ДОЛ. НА НАРОДНІ ЦІЛІ ЧЛЕНА УСВТ „Ч. СІЧ"

З нагоди новорічної розвагової імпрези в Голідей Ін в Саммервіллі, Н. Дж., власник цього великого підприємства, член УСВТ „Чорноморська Січ" Микола Бойчук пожертвував згадану суму на потреби: Централі УККА, Фонд СУА, на спортово-виховні цілі УСВТ „Ч. Січ" та інші організації.

ДРУЖИНА КОПАНОГО М'ЯЧА „Ч. СІЧ" В ТУРНІРАХ В ЗАКРИТИХ ЗАЛЯХ

Дружина старших юнаків візьме участь в зимовому турнірі ліги „Норд Берген", який проходитиме в Сасекс. І-ша дружина започаткує свої виступи в сімковому турнірі Шейфер Ліги в Арморі в Петерзоні, в якому в цьому році візьме участь 20 клюбів Шейфер Ліги Ню Джерзі, Континентальної Ліги Ню Йорку і Італо-Амер. Ліги Ню Джерзі.

Увага! Вже появилася двомовна збірка вибраних творів Увага

ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

„ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"

в українському оригіналі та англійському перекладі

Андрія М. Фр.-Чировського

Книжка ілюстрована мистецькими рисунками

Мотрі Ходновської

144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері

Ціна 5.00 дол. з пересилкою.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ"

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

HNIZDOVSKY

WOODCUTS, 1944 - 1975

A Catalogue Raisonne by ABE M. TAHIR, Jr. with a foreword by PFTER A WICK and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY.

Price $25.00 hard bound, Postage and handling one dollar.

New Jersey residents add 5% sales tax

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

впровадив нову клясу забезпечення для дітей, а саме:

ЧИ може бути кращий дарунок для наших дітей, як грамота життьового забезпечення Українського Народного Союзу"

МОЛОДЕЧУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ

З ОДНОРАЗОВОЮ ВКЛАДКОЮ ТА АВТОМАТИЧНОЮ ЗМІНОЮ НА КЛЯСУ Р-65 З ДИВІДЕНДОЮ

ВІК ВИДАЧІ: Від народження до 15-го року життя.

СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: 1.000 долярів термінового забезпечення до віку 23-ох років та 5.000 долярів забезпечення в клясі Р-65 опісля.

ВКЛАДКИ: Одноразова вкладка 75.00 долярів при видачі грамоти без дальших вкладок, аж до віку 23 років.

Відтак 75.00 долярів річно від 23-го року до річниці видачі грамоти найближчої до 65-их уродин.

ГАРАНТОВАНІ МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: Можна набути додаткові грамоти забезпечення на суми не вищі від Р-65 грамоти, без доказів стану здоров'я в такому часі:

1. В річницю видачі грамоти у віці 25, 28, 31, 34, 37 та 40 років;
2. З нагоди одруження забезпеченого (-ої);
3. З нагоди народження дитини у забезпеченого (-ої);
4. З нагоди законного адоптування дитини забезпеченим.

Загальна сума всіх цих додаткових грамот не може перевищити п'ятикратної суми основної грамоти в клясі Р-65, тобто 25.000 долярів.

ЗВОРОТНІ ВАРТОСТІ: Грамота має наступні зворотні вартості до вибору, а саме грошові звороти, частинно виплачене забезпечення і безплатне продовження.

ПОЗИЧКИ: На бажання забезпеченого може бути уділена йому позичка на підклад грамоти.

ДИВІДЕНДИ: Ця грамота гарантує виплату дивіденди починаючи від 25-го року життя.

Всіх заінтересованих в справі набуття цього нового і надзвичайно корисного роду забезпечення для дітей і молоді, проситься за інформаціями звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або безпосередньо до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

30 Montgomery Street ■ 3rd Floor ■ Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 451-2200 ■ New York tel.: (212) 227-5250

СПОРТОВІ ВІСТКИ З УКРАЇНИ

ФУТБОЛІСТИ СТОЛИЦІ РОЗПОЧАЛИ ПІДГОТОВУ ДО НОВОГО СЕЗОНУ

Уже розпочали підготову футболісти столиці України, які виступають в дружині київського „Динамо", минулорічного чемпіона совєтської імперії. Згідно з пресовими повідомленнями в складі дружини зайшли деякі зміни. Відійшли із складу: В. Трошкін, В. Матвієнко, В. Кочубинський, М. Москаленко, дискваліфікували Івана Шарія. На їх місця мали б прийти: Сергій Малько з Дніпропетровська, Юрій Цимбалюк зі Львова і Віктор Каплун з Харкова. З молодших футболістів до І-ої дружини ввійшли: Олег Таран, Володимир Лозинський. Тренерами дружини залишилися: Валерій Лобановський і Михайло Коман. В другій половині січня українські футболісти візьмуть участь в закритій залі в Ленінграді, а пізніше продовжуватимуть тренінги в Києві та Леселідзе в Грузії. Лігові гри розпічнуться в місяці квітні.

ЗАКІНЧИВСЯ ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З РУЧНОГО М'ЯЧА (ГЕНДБОЛУ)

В Івано Франківську закінчився чемпіонат України жіночого ручного м'яча, в якому взяло участь 6 найкращих дружин України. Згідно з вислідами чемпіонки СССР, Олімпіяди і Европи, спортовки із столиці України з клюбу „Спартак" здобули ще одне першенство.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ПЕРШЕНСТВА УКРАЇНИ

В часі 25-29 грудня в зимовій столиці України — Ворохті відбулися першенства України з батлону, в яких взяло участь 9 збірних дружин Добровільних Спортових Товариств. На 15-кілометровій трасі зі стрільбою на 3-ох вогневих точках перші три місця зайняли: 1. М. Хованський (Суми), 2. В. Федорюк (Івано-Франківськ), 3. А. Денисенко (Суми). В Славську в днях 22-27 грудня відбулися змагання збірних областей України в сляльомі-гіганті та спеціяльному сляльомі, в яких чолові місця здобули: жінки: 1. Н. Перчаткин (Львів), 2. Т. Перчаткин (Львів), 3. С. Лебедєва (Київ). Чоловіки: 1. Д. Гулієв (Львів), 2. В. Безкурський (Київ) 3. В. Корчинін (Київ. обл.). В спеціяльному сляльомі в жіночій групі в першій трійці згадані змагунки зайняли такі самі місця. В групі чоловіків першим вийшов Гулієв, дальші два почесні місця зайняли: М. Жучков (Київ. обл.) і В. Асафов (Львів).

НАЙСИЛЬНІШІ АТЛЕТИ УКРАЇНИ

Згідно з традицією в останньому числі „Спортивної Газети", що виходить в Києві накладом понад 300 тисяч примірників, з 31-го грудня 1977 року поміщені імена 10-ти найкращих атлетів України, які в минулому році здобули найвидатніші успіхи в різних видах спорту. Між названими більшість це чемпіони світу, Европи і Олімпіяди: Володимир Ященко (Запоріжжя), легка атлетика, Ірина Дерюгіна (Київ), художня гімнастика, Олег Блохін (Київ), копаний м'яч, Віра Бриндзей (Київ), швидкісний біг на ковзанах, Марина Крошин (Донецьк), теніс, Тетяна Макарець (Київ), ручний м'яч, Надія Ткаченко (Макіївка), легка атлетика, Сергій Полторацький (Київ), важка атлетика, і Анатолій Соломин (Київ), легка атлетика.

ЗБІРНА УКРАЇНИ В КОПАНОМУ М'ЯЧІ

Воротарі: Ю. Дегтяров (Донецьк), В. Юрковський (Київ), О. Дегтярьов (Одеса). Змагуни захисту: В. Лозинський, В. Трошкін (обидва з Києва), О. Родін (Львів), М. Фоменко (Київ), В. Горбунов (Донецьк), В. Лещук (Одеса), С. Решко (Київ), В. П'яних, В. Звягінцев (обидва з Донецька), В. Матвієнко (Київ), В. Кондратов (Донецьк), О. Сорокалет (Ворошиловград).

Змагуни півзахисту і нападу: Л. Буряк, О. Бережний, А. Коньков, В. Безсонов, В. Колотов, В. Мунтян, В. Веремеєв, В. Онтщенко, П. Слободян і О. Блохін (усі з Києва), А. Дудинський, Ю. Резник, В. Сафонов, В. Роговський (усі з Донецька), Ю. Цимбалюк (Львів), В. Семенов (Ворошиловград), В. Шевченко (Одеса), С. Малько (Дніпропетровськ).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СЕРЕДА, 1-го ЛЮТОГО 1978 р.

КЕРГОНКСОН, Н. Й. Річні збори 88-го Відд. „Союзівка", о год. 7-ій веч., в залі оселі УНС в Кергонксоні, Н. Й. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, дискусія і вибір Управи на 1978 р. По Річних зборах відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегатів і їх заступників на 29 Конвенцію УНС. — Дир. В. Квас, гол., проф. М. Васьків, секр., А. Лесів, кас., д-р В. Ленець, гол. К. Комісії.

П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1978 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Зап. Січ — 371 Відд., о год. 7:30 веч., в УНДомі в Ірвінґтоні. Після Річних зборів відбудуться звичайні, на яких буде вибір делегатів і їх заступників на 29 Конвенцію УНС. 20-го січня збори не відбулися з причини сніговію. — Стефанія Стецiв, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 5-го ЛЮТОГО 1978 р.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ 192 Відд., о год. 2:30 по пол., в УНДомі. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1978 рік. По Річних, відбудуться Місячні, на яких буде вибір делегата і його заступника на 29 Конфенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Яр. Синишин, секр.

ПІТТСБУРҐ, Па. Звичайні місячні збори 53-го Відд., о год. 3-ій по пол. в приміщенні Укр. Дому на другому поверсі, 1113 Карсон вул. на Савт Сайді. На порядку: вибір делегатів і їх заступників на 29 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — В. Сачко, гол., Д. Головатий, секр.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

„славенному рідному і нищівному краєві", коли йому „ослонився чужинний безокрай", він кличе:

Прощай, Україно,
моя Україно,
чужа, Україно,
навіки прощай!

Його болить те, що „заборонено любити край" і те, що „його гайдамацький рід ріжуть линвами на обіддя кілька сот божевільних літ".Поет В. Стус знає, що коли пише про Україну — то і це також „космос", яким керує отой „абсоліот", що є для М. Царинника сумнівний, а для поета Стуса ні.

Інший поет-в'язень Іван Світличний написав сонет під заг. „В. Стусові", який кінчає такими терцинами:

І будуть глузи, глум,
погорда —
Тобі найвища нагорода, —
І ти на проби й гарт
готов,

Ти крізь Мордовії й
Сибіри
Нестимеш гордо
світло віри
В свою незраджену
любов.

РОМАН РАХМАННИЙ. САМОВИЗНАЧЕННЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ. Видавництво „Новий Шлях", Торонто, Канада, 1977, ст. 63.

Ця книжечка складається з шістьох статтей автора, які він надрукував був у „Нашій Меті" в Торонті в роках 1963-1965, однієї статті, що була надрукована по-англійськи в 14-ох часописах в 1973 році; одного радіового коментара з 1971-го року та з основної статті з січня 1977 року (ст. 7-33), яка дала назву цілому виданні і яку можна б назвати „За український шлях до Бога".

Автор пригадує, що коли чотирнадцять років тому вернувся первоієрарх Української Католицької Церкви Йосиф Сліпий з московської неволі, то чужинці дивилися на нього як „на величну історичну постать українського Самсона", а українці у вільному світі вітали його як „патріярха об'єднаного всесвітньої української Церкви католицького віровизнання.

Вище згадані статті називалися: „Повернення архипастиря й учителя", „Гідна і заслужена перед Богом і людьми", „Виразно виявити наші прагнення до встановлення українського Патріярхату" і „Найвідповідніша пора на утворення Української Патріярхії".

Та в статті з 1973-го року автор наводить слова Кардинала Сліпого про те, що „ми не робимо нічого революційного чи незаконного, ми допомагаємо патріярхату для нашої пригнобленої Церкви". Навпаки, ми лише вимагаємо того, що належиться нашій Церкві з домовленням наших попередників з Апостольським Престолом... а що саме визнав Другий Ватиканський Собор".

Гадаємо, що треба деяким нашим людям, які з побожністю слухають присланого до Філядельфії Кардинала, який нам радить „влитись в ряди римо-католиків", зацитувати оце місце з книжечки Р. Рахманного:

Я вірю, що Бог мав виразні пляни, коли Він дозволив нам народитися українцями і бути членами Української Католицької Церкви. Оскільки Боже Провидіння спрямувало нас цими шляхами, а ми сходимо з цього шляху, то ми порушуємо Його святі закони. І немає сумніву, що на Своєму суді (а того суду нам єдино побоюватися) Він запитає нас, що ми зробили з дарованим нам скарбом-талантом: з українською мовою, українською національністю, з українською Церквою? Розвинули ми ці скарби-таланти, чи може закопали в землю та й пішли шукати чужоземного золотого тельця? Для багатьох з нас відповідь на це питання буде тяжка і болюча".

Автор знає, що проти слушних домагань українців-католиків виступають: „Ватикан-Москва-Римокатолицькі естаблішмент країн Заходу". Він ще додає до цього таке: „Проти самої концепції патріярхату Української Католицької Церкви є всі римо-католицькі єпископи, з Польщі почавши, через Італію, Францію, Англію, Канаду, ЗСА, Аргентину і Бразилію, та на Австралії скінчивши".

Р. Рахманний робить такий висновок: „Складний різнонаціональний протиукраїнський фронт вимагає спільного фронту всіх українців...Ідеться бо вже не лише про збереження одного українського обряду ви віровизнання, але про збереження духовно-політичного обличчя українського народу...Сьогодні тривожимося думкою: — Чи українські католики збережуть своє національно-українське обличчя до кінця біжучого століття?.. Чи протриває Українська Католицька Церква до 2000-го року?".

Автор закликає до українського екуменізму — молитовного й діючого зближення і поєднання українських віровизнань у боротьбі „за право української людини прямувати власним шляхом до спасіння у Христі. За український шлях до Бога!"

Цю книжку мали б прочитати всі ті, які хочуть, щоб наш нарід жив якнайдовше...

ВИПРОДАЖ! ВИПРОДАЖ!

ВОВНЯНІ КУРТКИ з АВСТРІЇ

ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ. ОБМЕЖЕНА СКІЛЬКІСТЬ.

DELTO EUROPA CORP.

Roman Iwanyckyj

146 First Avenue, New York, N.Y. 10009

Tel.: (212) 228-2266

UKRAINIANS IN PENNSYLVANIA

A CONTRIBUTION TO THE GROWTH OF THE COMMONWEALTH

Prise: $6.00 (hardbound), $4.00 (softbound).

Postage and handling $0.75.

New Jersey residents add 5% sale tax.

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

†

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ТРУБИЛОВИЧ, чл. УНС Відд. 175 Б-ва св. Миколая в Детройті, Міч., померла 13 липня 1977 р. на 83 р. життя. Нар. в 1893 р. і стала членкою УНС в 1934 р. Залишила у смутку мужа Блазека, синів Йосифа, Михайла, Степана, дочок Софію і Катерину, 20 внуків та праправнуків. Похорон відбувся 16 липня 1977 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Савт-філд.

Вічна Їй Пам'ять!

Я. Базюк, секр.

ЛЕВ ГОРМАН, член УНС Відд. 490 Т-ва ім. Івана Франка в Ірвінґтоні, Н. Дж., помер 4 серпня 1977 р. на 78 р. життя. Залишив у смутку дружину Олену, дві дочки і три внуки. Похорон відбувся 8 серпня 1977 р. на цвинтарі Голівуд Меморіял Парк в Юніён. Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Чорномаз, секр.

МАРІЯ МОВЧАН-МОЛШИН, членка УНС Відд. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. Й., померла 13 липня 1977 р. на 92 р. життя. Нар. в 1885 р. і стала чл. УНС в 1927 р. Залишила у смутку дочку Гелену, внуків, правнуків і праправнуків та приятелів з церковного о союзового життя. Похорон відбувся 16 липня 1977 р. на цвинтарі української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ЯРОСЛАВ БУДЗЯК, член УНС Відд. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. Й., помер 15 липня 1977 р. на 27-му р. життя. Нар. в 1951 р. в Сиракюзах, Н. Й. і став членом УНС в 1951 р. Залишив у смутку дружину Барбару, родичів Василя і Катерину та сестру Ірену з родиною, і багато друзів шкільних часів і друзів сумівців. Похорон відбувся 18 липня 1977 р. на цвинтарі Вудлавн в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

СОФІЯ КОЛОДІЙЧИК, член УНС Відд. 63 Т-ва Січ в Форд Сіті, Па., померла 1 серпня 1977 на 78-му р. життя. Нар. в 1898 р. в Вінбер і стала членкою УНС в 1919 р. Залишила у смутку дочок Маргарету і Гелену. Похорон відбувся 3 серпня 1977 р. на цвинтарі Лави Гейвен В Вортінґтон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Турко, секр.

ІВАН КУШНІР, член УНС Відд. 213 Б-ва св. Михаїла в Байоні, Н. Дж., помер 1 серпня 1977 р. на 91-му р. життя. Нар. в 1886 р. в селі Лани, пов. Бібрка, Україна і став членом УНС в 1916 р. Належав до одних з перших творців союзового, церковного і громадського життя. Залишив у смутку дочок Марію, Пелагію, сина Мирона з дружиною Вірою, 13 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 4-го серпня 1977 р. на цвинтарі св. Хреста в Норт Арлінґтоні, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Вол. Козак, секр.

ЙОСИФ К. МАРТИН, член УНС Відд. 73 Т-ва ім. Т. Шевченка в Провіденс. Р. Ай., помер 6 серпня 1977 р. на 83 р. життя. Нар. в 1894 р. в с. Микулинці, пов. Тернопіль, Зах. Україна і став чл. УНС в 1920 р. Залишив у смутку дочок Евелин, Рут, Лорейн і 10 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 10 серпня 1977 р. на Гайленд Меморіял Парк цвинтарі в Джонстовн, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Василик, секр.

HELP WANTED

DRIVERS WITH/WITHOUT CARS

Immediate employment in Queens. Reliable men and women interested in a job with security. We're the only private car service that offers benefits, medical and life insurance. Private owners can earn upward to $500 per week. We require drivers license and the willingness to learn and work. Apply between 10 am & 4 pm at

BUZZ-A-RIDE

148-22 Archer Avenue

Jamaica, N.Y.

MERCHANDISE SALE

СУБОТА

від 8 р. — 4 по пол.

ГУРТОВА ВИПРОДАЖ ШКІРЯНИХ ВИРОБІВ

Ніколи попередньо не було подано публіці.

Жіночі і чоловічі баранкові плащі.

Шкіряні — зі замші.

Баранковий жакет від $89.00

Жіночі шкіряні плащі від $69.00

Даром паркування з Вашим закупом при

327-329 West 37th St., N.Y.C.

CHIC IN LEATHER CORP.

512 Seventh Ave., 40th Floor bet. 37 & 38 Sts.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: 674-3630

Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ

Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

1-РОДИННИЙ ДІМ

Vailsburg Area, близ. Seton Hall University. Готовий до впровадження, коло укр. церкви і школи, чудов. вітальня з коміном, соняшна кімната, вел. їдальня, кухня, мала їдальня, з вбудованими кабінетами, 3 спальні + ден на 2 поверсі або 4 спальні, піддашшя, викінчена кімната в підвалі, крита веранда, гараж на 1 авто, загороджений город, скрізь килими від стіни до стіни, Seton Hall U. Area. За інформаціями телефонувати 372-5388

4.4 ACRE COUNTRY RESORT

Ideal if Gambling passes Sullivan Co. Rest., Bar, 50 Rooms on Lake. $65,000. By owner.

Call (914) 557-6361 or 8556

BUSINESS OPPORTUNITY

ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ НА ПРОДАЖ WEDDING BANDS OF EIGHT ST. JEWELRY

Ювелірна, робітня, бюро і т. д. Заснована тому 25 років. Багато товару на складі. Доск. положення. Тел. власника — (212) 227-3000 або 673-3526

CUSTOM MEAT PROCESSING LOCKER PLANT

with sausage kitchen & smoke house. Also Federal inspected slaughter house. $75,000 for both.

(717) 224-4066 evenings.

ТАРЗАН, Ч. 7892. Почування Дона

Це неймовірне, Доне!... Зміна в Далілі Джейд виглядає тотальною!

І мої, Тарзане, почування до неї теж змінилися... ...Змінилися з огиди до пошани!...

Чи ти, Доне, дійсно хотів сказати „пошана"?

Ну... коли хочеш, то любов!

Це добре, бо я думаю залишати цю місцевість... Вважаю, що це завдання закінчене і то щасливі!